

Per les terres del Baix Empordà

Petit Museu de Calonge

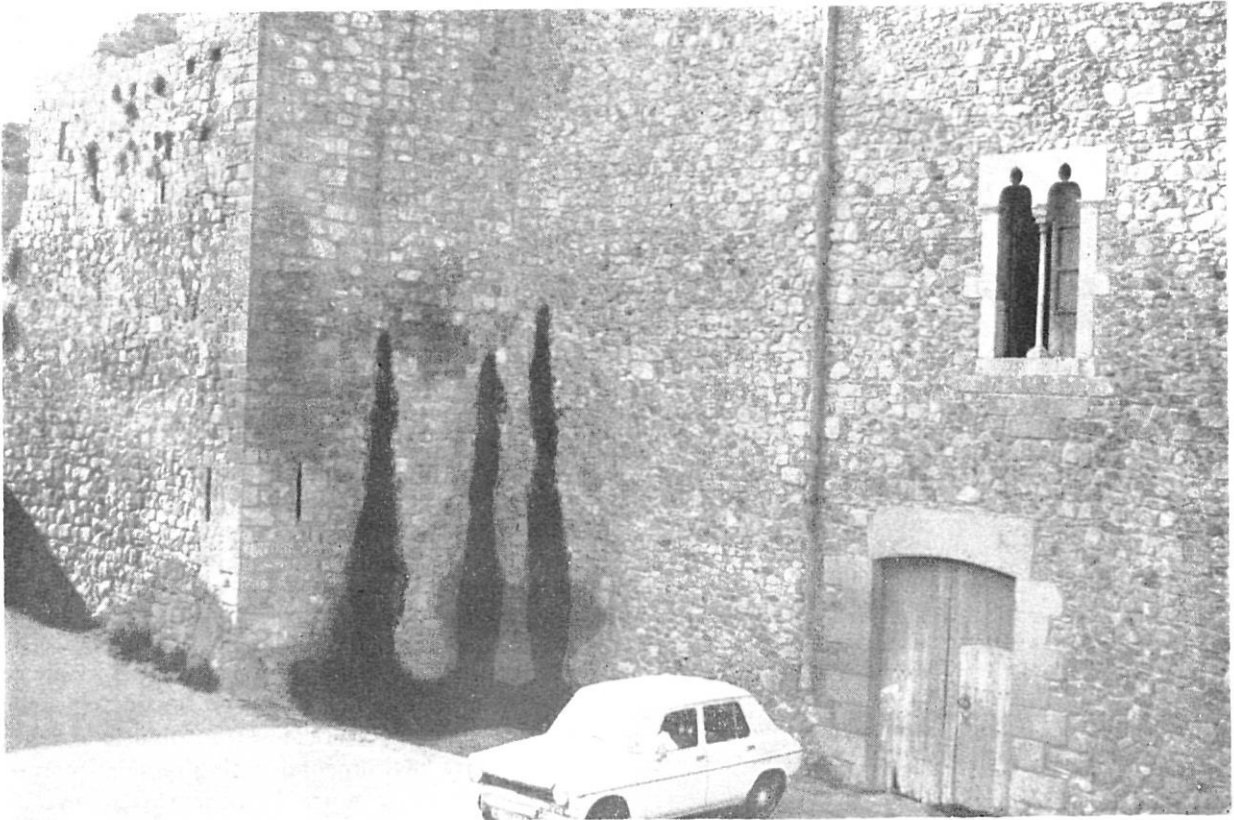
**per
Maruja Arnau i Guerola**

L'Empordà petit, el Baix Empordà, és una comarca sense pretensions, res no hi ha que sobresurti amb l'impacte d'un colós; les verdes planúries, la blavor de les aigües mediterrànies, fins i tot els rius que travessen aquesta terra, en arribar-hi, semblen més calmosos. Hi ha però, quelcom, que agermana les dues comarques empordaneses. Es aquest vent entremaliat i barroer conegut per tramuntana, si bé cal donar-li sempre la benvinguda puix que és el millor remei esbargidor de malures. També aquest germà petit té quelcom més que es pot comparar amb el gran. Si l'Alt Empordà gaudeix de muntanyes alteroses i es dreça altívol vers el cel el seu monestir de Sant Pere de Roda, tanmateix l'Empordanet pot presumir de paisatge poblat i d'un seguit de pujols i carenes que li presten una bellesa resplendent. Petits desnivells, alts i baixos que es barregen sense grans alteracions, fan que el paisatge del Baix Empordà sigui impregnat d'una dolçor plaenta que apai-vaga l'esperit.

Doncs bé, ací, al Baix Empordà, no hi haurà un Museu Dalí ni una ciutat greco-romana, però a més d'una panoràmica extraordinària i d'una arquitectura monumental molt preuada, mantes vegades amagada entre la boscúria o dins un poblet camperol, també pot destacar amb una ciutat ibèrica i mostrar la magnificència d'una Porta Ferrada. El Baix Empordà n'està cofat de l'empenta dels seus fills que estimen llur terra i llurs tresors i que incansables assoleixen el que es proposen sense defallir, malgrat la manca d'elements fonamentals.

I diem això perquè a Calonge, en aquesta clara i històrica població baix empordanesa, oberta i riallera, ha sorgit com per art d'encantament un museu. Sí, un museu que si bé els seus propulsors el qualifiquen de «petit», l'entusiasme i la fermesa de dur a terme l'empresa ha estat una de les tasques gegantines d'unes persones de bona voluntat que han treballat gairebé amb eines primitives fins a l'acabament feliç d'una obra de tall.

La iniciativa de crear un petit museu on resti palesa la història de Calonge pel que fa a l'àmbit religiós, va sortir d'un grup de joves calongins i estiuejants que dirigits per un capdavanter dinàmic i entusiasta com és l'estudiant d'Art Jaume Aymar i Ragolta, es proposaren i aconseguiren el que pretenien fins arribar al mes de desembre propassat que fou inaugurat el Petit Museu Parroquial de Calonge. Val a dir que en aquesta empresa entusiasta, tanmateix hi col·laborà abrandadament la llicenciada en Filosofia i Lletres, filla de Calonge, Montserrat Darnaculleta, la qual s'hi afegí en tots moments a la intensa tasca de neteja i reparació de la capella de la Mare de Déu del Roser, adossada a l'església parroquial.

Castell de Calonge (Foto M. Arnau)

Detall del petit Museu de Calonge (Foto M.ª Angels Aymar Ragolta)

Jaume Aymar en el decurs de la seva conferència (Foto M.ª Angels Aymar Ragolta).

La Capella de la Mare de Déu del Roser havia estat edificada en els terrenys del primitiu cementiri de Calonge, en agraïment a la Verge, quan l'any 1691 alliberà el poble d'una gran soca. Les obres quedaren enllestides l'any 1750. El seu interior comptava amb un retaule barroc, molt valuós, avui desaparegut. En el segle XIX es portaren a terme algunes reformes, però darrerament, el pis superior restava en l'abandó. D'ací que l'agençament del lloc hagi estat, com queda dit, tasca gegantina, tenint en compte que cap paleta ni manobre ha intervingut. Ara es pot ben afirmar que les dependències han recobrat l'aspecte digne que requerien.

Les peces que apareixen en el Petit Museu segueixen un criteri cronològic. Fan referència al temple de Sant Martí i altres monuments religiosos del terme de Calonge.

La primitiva església calongina, romànica, adossada al castell, té ací la seva empremta. Ha quedat a la vista un arc former i un llenç del mur del cloquer amb una finestra de creu llatina.

Entre les peces exposades, figura un capitell pre-romànic de l'antiga ermita de Sant Daniel, una pedra amb relleu antropomòrfic de la capella de Sant Esteve (probablement d'aquesta mateixa època) i una creu de terme dita «d'en Blanc», que data de l'any 1388.

Complementa el conjunt una col·lecció d'estampes, aquarel·les i dibuixos que il·lustren les diferents èpoques.

Tanmateix es poden admirar restes dels retaules de l'església de Sant Martí, destruïts el 1936, mostres d'orfebreria, missals, casullons, etc.

«No acaba ací, però, la tasca digna d'elogi d'aquest grup entusiasta que ha dotat a Calonge d'un Museu, malgrat la seva petitesa. Es proposen, a no trigar gaire, organitzar l'arxiu parroquial, recollint el valuós fons documental que posseeix l'església. Cal agrair-los el seu desvetllament que proporcionarà als investigadors i estudiosos una bona font de dades inèdites per als seus treballs.

El actes d'inauguració del Petit Museu van tenir gran ressò a la contrada. El 16 de desembre s'encetaren amb una conferència de Jaume Aymar, el qual parlà sobre el tema: «L'Església de Sant Martí, 1.000 anys d'història». L'endemà, el Rector de la Parròquia, Mn. Pere Surribas, procedia a la benedicció i amb l'assistència del batlle de la localitat En Josep Rosselló, el president del Centre d'Estudis Calongins Lluís Vilar, l'historiador i arqueòleg Pere Caner, altres personalitats i nombros públic. Així quedava inaugurat el Petit Museu de Calonge, que tots els dies festius al migdia, pot ésser visitat.